

Zondag 8 januari 2017 - Simeon en Hanna

Lezingen: Jesaja 9 : 1 – 6 en Lucas 2 : 22 – 40

Vandaag de laatste zondag in de Kersttijd. De kerstversieringen zijn weer opgeruimd. We hebben de dagen weer achter de rug, de dagen van vooruit kijken en terugblikken.

Via tv, radio en krant werden we door middel van nieuws en sport-overzichten, citatenpuzzels en de top zoveel van boeken, films en muziek bepaald bij het afgelopen jaar.

We ontkwamen er bijna niet aan om ook bij onszelf het afgelopen jaar de revue te laten passeren. Een jaar dat naast het wereldschokkende nieuws ons privé bepaald heeft bij de duistere of de licht kanten van het bestaan. Een jaar waarin we, om met het evangelie te spreken, tekenen hebben gezien van val en opstanding. Het zijn woorden die Jozef en Maria te horen krijgen van Simeon over Jezus.

In de tempel.

En zo is de cirkel rond. Lucas begint zijn evangelie te vertellen met de aankondiging van de geboorte van Johannes. Dat was in de tempel, bij Zacharias.

Daar zijn we vandaag weer teruggekeerd, bij een man en een vrouw die de tempel bezoeken.

Simeon is een profeet. Hij heeft de Geest gekregen om de mensen te wijzen op God, op Gods wil.

De profeet Simeon wijst de Israëlieten op de woorden van God, op de Thora, de richtingwijzers naar het beloofde land. Hij wijst de mensen die gebukt gaan onder de Romeinen/, onder het leed

van de wereld, op de God van Israël. Hij/ die zijn volk uit Egypte heeft geleid, zal dat weer doen. De ontmoeting van Simeon en Hanna

met Jezus, Maria en Jozef was voor Rembrandt een geliefd verhaal. Talloze schilderijen.

Rembrandt maakt van Simeon een oude man. Op één van zijn laatste schilderijen, is Simeon zelfs hoogbejaard.

Dit schilderij is ook in de Rembrandt-bijbel opgenomen, die ligt hier op de tafel.

Met haast blinde ogen kijkt Simeon als een aartsvader over het kind heen, schijnbaar wanhopig woorden prevelend.

Het kind heeft hij eigenlijk niet meer ín, maar meer op zijn, bevende, armen. Er is geen contact meer tussen het kind en de oude man.....

Rembrandt lijkt zo tegelijk zijn eigen levensverhaal te vertellen; een beproefd menszijn waarin de verwachting haast uitgedoofd lijkt te zijn en dan het intense licht en de vreugde die het Kind geeft.

Hoe speelt een mens dat klaar, midden in het donker te blijven vertrouwen in de komst van het licht? Vreemd eigenlijk: nergens staat te lezen dat Simeon zo oud was. Van Anna horen we wel dat ze hoogbejaard was: 84 jaar weduwe zelfs! Maar van Simeon zegt de traditie hèt, dat hij oud is.

Wij stellen het ons zo voor, en dat komt, denk ik, door die woorden: 'nu laat U Heer uw dienaar in vrede heengaan'.

Wie zijn echter die twee mensen die als enigen oog hebben voor die ouders met hun kind, daar in de tempel? De tijd waarin Jezus geboren is, was een roerige tijd. Er is de Romeinse bezetting; Herodes is als een soort zetbaas op Davids troon. Er is hunkering naar bevrijding, er zijn opstanden en terroristische aanslagen; felle tegenstellingen leven in de bevolking, overal broeit het.

En het klinkt ons niet onbekend in de oren. Geweld, aanslagen, mensen die zich als onmenselijke gedragen. Misschien dat wij ons er, met al die jaarverslagen op ons netvlies, in deze dagen iets bij kunnen voorstellen: wij zijn de eersten niet ... Er temidden van al die rumoerige beweging leeft een groep mensen. 'De stillen in den lande' kunnen we ze noemen.

Ze onthouden zich van acties, mengen zich niet in de discussies, vragen geen aandacht. Zij verwachten én wachten/ staat er.

Zij wachten de nieuwe tijd op, de tijd van licht na al het donker. Hanna: al levenslang.

Er is verwachten en verwachten: rustig afwachten én gespannen uitzien.

Simeon en Hanna deden het laatste.

Het is een innerlijke gerichtheid, gevoeligheid voor de belofte door de profeten gegeven. Ze bidden en vasten. Ze leven aan deze kant van de grens, maar met het oog op het land aan de andere kant:

de nieuwe tijd, de beloofde wereld, het Rijk van God.

Ze waren de wachtposten van Israël, en deze wachtposten hebben de messias herkend.

Ze voelen dat het in dit kind concreet gaat worden. Als Simeon uitroept: 'nu laat u, Heer, uw dienaar in vrede heengaan' dan lijkt het of er staat:

'nu kun je, oude Simeon, je moede hoofd te ruste leggen..'

Je kunt het echter ook anders lezen. Er staat letterlijk: 'Gij hebt, o Heer, uw dienaar, uw slaaf, losgemaakt.'" Wat is dat: losmaken? Dat lezen we verderop in het evangelie: een kreupele vrouw wordt losgemaakt en kan weer lopen.

Losmaken is: bevrijd worden.

Vrijgekocht uit wat onderdrukt, wat mensen tot slaaf maakt.

Simeon is dus gezegend door de ontmoeting met die kleine Jezus.

Met eigen ogen heb ik de redding gezien. Dan hoeft het dus niet te zijn: 'laat mij nu maar sterven', maar kan het ook zijn: 'nu kan ik pas léven'.

Het zijn dus deze twee bijzondere mensen die het Licht zien, en het letterlijk en figuurlijk in de armen sluiten. Voor beiden geldt, dat hun verwachtingen zijn uitgekomen. Ze brengen beiden hulde aan God, en kunnen in vrede verder.

Maar waar raken deze twee nu aan ons?

Kan er een sprong worden gemaakt van dat tempelplein in Jeruzalem naar Loosdrecht in 2017?

En wat hebben ze aan ons te zeggen, wij die net als zij van dat pasgeboren kindeke hebben gehoord?

De tijd waarin wij leven lijkt heel anders dan die van Simeon en Hanna. Maar is dat wel zo?

Wij hebben dan wel niet heel direct in eigen land met onderdrukkers en geweld te maken, maar in een wereld die een stuk kleiner is geworden, bereiken ons dagelijks via TV en andere media beelden van geweld, terrorisme, en van onrecht van over de hele wereld.

En ook wij staan voor vragen die over redding en bevrijding gaan. Het redden van deze aarde, van mensen die gevlucht zijn en in tentenkampen moeten wonen. Het bevrijden van nog zoveel mensen die gediscrimineerd of vervolgd worden.

In die zin staan Simeon en Hanna heus niet zover van ons af. En wat is onze verwachting?

Niet alleen aan het begin van dit nieuwe jaar, maar als mensen, misschien ook wel op leeftijd, ook net als Hanna, altijd in die kerk geweest, altijd gelovend, zoekend.

De 'mooiste' jaren achter je, en wat rest je nog? En hoezeer kun je nog vertrouwen op Gods beloften, waar leef je nog voor?

Maar meer nog dan dat, kunnen Simeon en Hanna voor ons getuigen zijn. Van hoe we ook aan het Kerstverhaal een vervolg kunnen geven, of misschien wel moeten geven.

Hanna en Simeon kunnen voor ons in dat vervolg tot voorbeeld zijn. Van hoe het is om werkelijk vanuit verwachting en hoop te leven.

Om open te staan voor wat er gebeurt om je heen. Om de bereidheid te hebben keuzes te maken in je leven die misschien best wel eens op tegenstand kunnen stuiten. Bij jezelf of bij anderen. In het maken van een keus voor anders wonen, een nieuwe baan of een relatie. In het waarmaken van goede

voornemens.

In het toch doorgaan in die kerk, ook al valt je dat soms zo moeilijk.

Het komt er op aan om deze Simeon en Hanna te willen tegenkomen in ons eigen leven, of misschien wel bewust op te zoeken. Want waar gaat het nu om in ons leven?

Waar kijken we eigenlijk naar uit, en wat betekent dat kindje voor mij? Veel vragen. Veel gedachten. Het roept nogal wat op.

Een oude man, een mens, die eenvoudigweg God dankt om het leven, om het kind in zijn armen.

Door de ogen en vooral de woorden van deze Simeon en Hanna zien wij vandaag wie Jezus is. Iemand om naar uit te zien.

Iemand die ons de vraag stelt waar we van leven en wat we verwachten.

Wij staan ook voor de opdracht om Jezus steeds weer opnieuw te herkennen in deze wereld, en zo een vervolg te geven aan dat Kerstverhaal. Het vraagt om openheid en bereidheid, verder zien dan onze eigen verlangens en de waan van deze dag.

Als Simeon zich had neergelegd bij het dagelijkse beeld, dan had hij Jezus absoluut niet gezien.

Maar door de eeuwen heen roept hij op Gods lof te zingen om dit kind.

Dit kind dat als mens
door veel pijn en verdriet heen
er onderdoor moest,
maar er ook 'doorheen' zou gaan.

Dat wij verder kunnen met de verwachting die ons gegeven is
in Simeon en Hanna.

Doorgaan met verwachten, met bidden, met zingen en goed
doen, waar we kunnen.

En dat we steeds weer het Kind als nieuw ontdekken, middenin
onze wereld.

Waar Jezus telkens toch weer verschijnt

Want:

Als een woord is Hij gegeven
als een nacht van hoop en vrees
als een pijn die ons geneest
als een nieuw begin van leven.

Loosdrecht, Gereformeerde kerk,
ds. Hillegonda Ploeger